

**Fənn :İqtisadiyyatın əsasları və menecment_
Qrup-04,04a,105**

1. Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:
 - tələbin kəmiyyəti azalır
 - tələb də
 - tələb azalır
 - tələbin kəmiyyəti artır
 - istehsalçıların arasında rəqabət güclənir

2. İdrəetmə üslubunun formalaşmasında kim mühüm rol oynayır?
 - Rəhbərlər və kollektiv
 - Yalnız kollektiv
 - Yalnız rəhbərlər
 - Kənardan dəvət olunmuş mütəxəsislər
 - Heç kim üslub özü formalaşır

3. Qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq yuxarı qalxması necə adlanır?
 - inflyasiya
 - iqtisadi artım
 - deflyasiya
 - staqflyasiya
 - işsizlik

4. Qısamüddətli işsizliyə aiddir:
 - mövsümi, friksion
 - friksion, tsiklik
 - mövsümi, tsiklik
 - struktur, tsiklik
 - tsiklik, friksion

5. Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:
 - tsiklik, struktur
 - mövsümi, friksion
 - friksion, struktur
 - mövsümi, tsiklik
 - tsiklik, friksion

6. İqtisadi böhran, durğunluq, canlanma, yüksəlişin dövrü olaraq təkrarlanması:
 - iqtisadi tsikl
 - iqtisadi artım
 - iqtisadi inkişaf
 - iqtisadi səmərəlik
 - təsərrüfat fəaliyyəti

7. Bir-birini ardıcıl əvəz edən tsiklin fazalarını iqtisadçılardan kim müəyyənləşdirmişdir:
 - K.Marks
 - J.Sismondi
 - D.Kondratyev

- K.Mitçel
- Q.Xabler

8. Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi tsikl fazalarına aid deyil?

- işsizlik
- böhran
- canlanma
- durğunluq
- yüksəliş

9. İqtisadi artımın əsas məqsədi:

- əhalinin maddi rifahının yüksəldilməsi
- iqtisadiyyatın keyfiyyətə yaxşılaşdırmaq
- investisiyanın həcmnin artırılması
- insan kapitalının investisiyalaşdırılması
- sərbəst vaxtın və investisiyanın artırılması

10. Aşağıdakılardan biri iqtisadi artımın amillərinə daxil deyil:

- mülkiyyətin növləri
- əsas kapitalın həcmi
- texniki tərəqqi
- təbii resursların kəmiyyət və keyfiyyəti
- resursların səmərəli bölgüsü

11. İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ekstensiv və intensiv tipi
- ekstensiv və sabit tipi
- intensiv və sürətli tipi
- sabit inkişaf tipi
- sürətli inkişaf tipi

12. İqtisadi artım nədir?

- real ÜDM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜDM-in artımı
- bank faizlərinin aşağı salınması, istehsalı genişləndirmək
- amortizasiya ayırmaları hesabına istehsalı genişləndirmək, ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü
- resursların sahələr arasında bölgüsü

13. Müəyyən bir dövr ərzində cəmiyyətin yaratdığı maddi nemətlərin məcmu dəyəri:

- ümumi ictimai məhsul
- ümumi milli məhsul
- ümumi daxili məhsul
- ümumi daxili investisiya
- ümumi gəlir

14. İqtisadi nəzəriyyədə belə öyrənmə metodu mövcud deyildir:

- spesifikləşdirmə
- elmi abstraksiya

- induksiya
- deduksiya
- riyazi modelləşdirmə

15. İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsilə
- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə

16. Menecmentdə prosesual yanaşmanın əsas funksiyaları hansılardır?

- Planlaşdırma, təşkilətmə, motivasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, koordinasiya, motivasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, təşkilətmə, nəzarət, sərəncavermə
- Planlaşdırma, təşkilətmə, nəzarət, koordinasiya sərəncavermə

17. Tələbatların artması qanunu aiddir:

- ümumi iqtisadi qanunlara
- xüsusi iqtisadi qanunlara
- spesifik iqtisadi qanunlara
- iqtisadi qanunlara aid deyil
- belə bir qanun mövcud deyil

18. Çox zəhmətçox qazanc motivasiya prinsipindən hansı idarəetmə məktəbinin nümayəndələri istifadə edirdilər?

- “Elmi idarəetmə məktəbinin” nümayəndələri
- “Psixologiya və insan münasibətləri məktəbinin” nümayəndələri
- “Davranış məktəbinin” nümayəndələri
- “İdarəetmə məktəbinin” nümayəndələri
- “Klassik və ya inzibati məktəbin” nümayəndələri

19. Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu bu:

- bazar konyunkturudur
- bazarın mexanizmidir
- dəyər qanunu
- son faydalılıq qanunu
- bazar tarazlığı

20. Uzunmüddətli perspektivə hesablanan və bir qayda olaraq iri miqyaslı məsələlərin həllini nəzərdə tutan maliyyə siyasətinin uzunmüddətli xəttidir. Bu tərif hansı anlayışa aiddir.

- maliyyə strategiyası
- maliyyə siyasəti
- maliyyə taktikası
- maliyyə nəzaəti
- maliyyə missiyası

21. İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marjinalistlər
- neokeynsçilər
- neoliberalallar

22. İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsi ilə
- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə
- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə

23. İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- fiziokratlar
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad
- marjinalizm
- proletar siyasi iqtisad

24. Hər kəs üçün yer və hər kəsin yerində olması fikri Anri–Fayolun hansı idarəetmə prinsipdə nəzərdə tutulmuşdur?

- Qayda–qanun prinsipində
- Ədalətlik prinsipində
- Əmək bölgüsü prinsipində
- Nizamintizam prinsipində
- Mərkəzləşdirmə prinsipi

25. Proletar siyasi–iqtisadi nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- millətin sərvəti və onun mənbələri
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları

26. İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu
- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini

27. Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması
- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması

- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması

28. Sistemli yanaşmaya əsasən təşkilatın daxili mühiti hansı elementlərdən ibarətdir?

- Struktur, vəzifə, texnologiya, insan, məqsəd
- İnsanlar, struktur, məqsəd, vəzifə, ünsiyyət
- Struktur, təchizat, texnologiya, insan məqsəd
- Təchizat, texnologiya, insan, ünsiyyət, məqsəd
- İstehsal, təchizat, maliyyə, insan, məqsəd

29. Mülkiyyətin hansı növü makroiqtisadi tənzimləməni həyata keçirməyə, milli iqtisadiyyatın strukturunu optimallaşdırmağa imkan verir?

- dövlət mülkiyyəti
- səhmdar mülkiyyət
- xüsusi mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti
- kooperasiya mülkiyyəti

30. Bazarın inteqrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən

31. Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən

32. Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur?

- iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin ictimai forması
- ticarət yeri
- əmtəə mübadiləsinin forması
- alıcılar və satıcıların məcmusu
- əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu

33. Əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- bazar iqtisadiyyatıdır
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır
- deformasiya
- natural təsərrüfat

34. Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- əmtəə istehsalıdır
- natural istehsalıdır

- rəqabətdir
- tələb və təklifdir
- əmək bölgüsü

35. Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- optimallaşdırıcı
- inteqrasiya etmək
- tənzimləyicisi
- stimullaşdırıcı
- nəzarətedici

36. Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- natural təsərrüfata üstünolma
- əmək bölgüsü
- ixtisaslaşma
- istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- istehsalçıların mülkiyyətinin olması

37. Sadə əmtəə istehsalı zamanı əmtəə nədir?

- istehsal məhsulları
- iş qüvvəsi
- istehsal vasitələri
- torpaq
- obyekt

38. İdarəetmə ... idarəetmənin ümumi prinsipləri və qanunları, idarəetmə məqsədləri, idarəetmə funksiyaları və metodları ilə bağlıdır. Cümləni tamamlayın

- mexanizmi
- mahiyyəti
- məzmunu
- sistemi
- üslubu

39. Sosial–psixoloji münaqişələr

- sosial gərginlikdən yaranır
- iqtisadi çətinliklərdən yaranır
- siyasi dünyagörüşündən yaranır
- stresslərdən yaranır
- maddi çətinliklərdən yaranır

40. Səlahiyyətlərin ötürülməsi əsaslanır:

- rəhbərliyin təbəçilikdə olanlara inamına
- işçilərin identifikasiyasına
- istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinə
- kadr axıcılığının azaldılmasına
- əməyə görə mükafatlandırma

41. İşçi karyerasının və xidmətpeşəkar irəliləmənin idarə edilməsi hansı varianta aiddir?

- heyətin idarə edilməsi texnologiyasına

- heyətin idarə edilməsi sistemində
- heyətin idarə edilməsi prinsiplərinə
- heyətin idarə edilməsi metodologiyasına
- heyətin idarə edilməsi metodlarına

42. Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- qarışıq iqtisadiyyat
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı

43. Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səiyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır?

- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı

44. Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şəraitin yaradılması
- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması

45. Hansı iqtisadi sistemdə mülkiyyət münasibətlərinin dəyişikliyi həlledici əhəmiyyətə malikdir?

- keçid iqtisadiyyatında
- azad bazar iqtisadiyyatında
- qarışıq iqtisadiyyatda
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatında
- ənənəvi iqtisadiyyatda

46. İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq
- İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək

47. İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir?

- nə, necə, kimin üçün
- nə, harada, kimin üçün
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- gəlirlər necə bölünür
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir

48. Dövlət büdcəsi anlayışı:

- Dövlət büdcəsi-dövlətin mərkəzləşdirilmiş pul vəsaiti fondlarının yaradılması və istifadəsi əsasında əmələ gələn pul münasibətlərinin məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-iqtisadi münasibətlərə və mövcud dövlət quruluşuna əsaslanan,hüquq normaları ilə tənzimlənən,müxtəlif səviyyəli büdcələrin və büdcədənkənar fondların məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-pul vəsaiti fondlarının əmələ gəlməsi,mərkəzi və yerli idarə etmə orqanlarının sərəncamına daxil olması prosesində,dövlətlə fiziki və hüquqi şəxslər arasında əmələ gələn iqtisadi münasibətlər sistemidir
- Dövlət büdcəsi-ölkənin büdcə sisteminin təşkili prinsiplərini,onların strukturunu,büdcə sisteminə daxil olan büdcələrin qarşılıqlı əlaqəsi və fəaliyyətinin hüquqi təşkilatı əsaslarının məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-Dövlətlə müxtəlif təşkilatlar, müəssisələr, idarələr və əhali arasında yaranan müxtəlif formada maliyyə münasibətləridir

49. Büdcənin gəlir hissəsinin əmələ gəlmə mənbələri hansılardır?

- Milli gəlir,verqi gəlirləri və digər yığımlar,qeyri vergi gəlirləri,maliyyə yardımları
- Dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan əmlakın istifadəsindən və satışından əldə ediləngəlirlər, maliyyə yardımları
- Maliyyə resursları,federal vergilər,dotasiya,subvensiya,subsidiya
- Respublika üzrə vergilər,reqional vergilər,yerli vergilər,maliyyə yardımları
- Milli gəlir,verqi gəlirləri və digər yığımlar,maliyyə yardımları

50. Pul sistemi–bu:

- ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- metal və kağız pul tədavülünün
- milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir
- tədavüldəki pul kütləsidir

51. Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- dönərli valyuta və qızıl
- qızıl və kağız pullar
- kağız pullar
- bank veksəlləri və dönərli valyuta
- gümüş pullar

52. Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- yığım vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- dünya pulu

53. Büdcə xərcləri əsasən hansı sahələr ayrılır?

- Bütün dövlət xərclərinə
- Dövlət müəssisələrinə
- Təqaüdlərin ödənilməsinə

- Təhsil və səhiyyəyə
- Maddi sahələrin inkişafına

54. Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyaları yerinə yetirir:

- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- dünya pulu

55. Milli gəlirin bölgüsü hansı fondları yaradır?

- istehlak və yığım
- investisiya və əsas fondlar
- istehlak və yol fondu
- ictimai və sığorta ehtiyatları
- tədavül və dövrüyyə

56. Əmtənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma:

- əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqları nəzəriyyəsi
- ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

57. İctimai-zəruri əmək məsrəfləri:

- ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- istehlak dəyərinə malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- mübadilə dəyərinə malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- cəmiyyətə zəruri olan əmtələrin istehsalına məsrəflər

58. Əmtənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- mübadilə dəyəri
- ictimai-zəruri dəyər
- istehlak dəyəri
- bazar dəyəri
- əmtənin qiymətliliyi

59. Əmtənin əsas xassələrinə aiddir:

- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- əmtənin çəkisi və ölçüləri
- kəmiyyəti və keyfiyyəti

60. Əmtə–bu:

- hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

- hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya
- digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət

61. Strateji menecmentdə təşkilati davranışın hansı modelləri vardır?

- Artım və sahibkar
- Regional və millı
- Üfuqi və şaquli
- Sahibkar və təchizat
- Açıq-gizli

62. Nemət adlanır:

- insanın tələbatını ödəyən əşya və yə əmək məhsulu
- maddi istehsalın məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması
- insanın faydalı fəaliyyəti
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti

63. İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı formaları mövcuddur:

- sadə və geniş
- maddi və qeyri-maddi
- iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- məhsuldar və qeyri-məhsuldar
- nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı

64. İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır?

- 4
- 2
- 3
- 5
- 6

65. Strateji menecment nədən başlayır?

- Təşkilatın gələcəyinə dair baxışın müəyyən edilməsindən
- Strateji məqsədlərin müəyyən edilməsindən
- Təşkilatın missiyasının (niyyətinin) müəyyən edilməsindən
- Taktiki məqsədlərin müəyyən edilməsindən
- Strateji alternativlərin müəyyən edilməsindən

66. Müxtəlif tələbatların ödənilməsinə yönəldilmiş nemət və xidmətlərin istehsalı prosesində insanların məqsədyönlü təşkil olunmuş fəaliyyəti:

- təsərrüfat fəaliyyəti
- ictimai təkrar istehsal
- iqtisadi mənəfe
- istehsal münasibətlə
- məhsuldar qüvvələr

67. Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- istehsal vasitələri və iş qüvvəsi
- əmək alətləri və əmək vasitələri
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi
- əmək vasitələri və əmək məhsulu

68. İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- yüksək gəlir əldə etmək
- kütləvi istehsal məsrəfləri
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər

69. Mərkəzləşdirilmiş fondlar hansılardır?

- Dövlət büdcəsi ,büdcədənəknar fondlar
- Dövlət müəssisələrinin fondları, büdcədənəknar fondlar
- Dövlət büdcəsi dövlət müəssisələrinin büdcəsi
- Qeyri kommertiya təşkilatlarının fondları, büdcədənəknar fondlar
- Kommertiya təşkilatlarının pul fondları

70. Əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi:

- firma
- ev təsərrüfatı
- dövlət
- bank
- bələdiyyə

71. Kredit münasibətlərinin struktur elementləri hansılardır?

- Kreditor, borcalan və borc verilən
- Borc verilən dəyər və kreditin məqsədi
- Kredit sisteminin təşkili
- Kreditor və borcalan orqanlar
- Kreditor, borcalan və kreditin məqsədi

72. Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı

73. Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- neoliberal
- keynsçi
- marjinal
- sosial–institusional
- marksist

74. Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayant funksiyanı göstərin:

- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- bazarın mənfi tərəfinin kompensasiya edilməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarının loocial qarantlarının təmin edilməsi
- işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi

75. Büdcəyə nəzarət formaları hansılardır?

- Qanunverici və inzibati
- İdarəetmə və inzibati
- Özünüidarəetmə
- Qabaqcadan və cari
- Sonradan

76. Dövlət büdcəsindən və Azərbaycan Respublikasının subyektlərinin büdcəsindən kənar yaradılan vətəndaşların konstitusiyası, iqtisadi və sosial xarakterli bəzi tələbatların ödənilməsi üçün müəyyən edilmiş pul vəsaiti fondudur—bu tərif hansı varianta uyğun gəlir?

- Dövlət krediti
- Dövlət büdcəsi
- Büdcədən kənar Dövlət fondları
- Sığorta fondları
- Dövlət xəzinədarlığı

77. Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- milli iqtisadiyyat
- sahələr kompleksinin məcmusu
- ərazi iqtisadiyyatı
- regional iqtisadiyyat
- qlobal iqtisadiyyat

78. Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- xüsusi firmaların mülkiyyəti
- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti
- tam ortaqlıq mülkiyyəti
- qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti

79. Kommersiya krediti üzrə sövdələr nəyin vasitəsilə rəsmiləşdirilir?

- Akkreditlə
- Veksellə
- İnkosso ilə
- Şifahi reallaşma ilə
- Qiymətli kağızlar

80. Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- xüsusi
- dövlət
- ictimai
- bələdiyyə

- səhmdar

81. İqtisadiyyatda xüsusi müllkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- azad bazar iqtisadiyyatının
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- qarışıq iqtisadiyyatın
- keçid iqtisadiyyatının
- ənənəvi iqtisadiyyatın

82. Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- milliləşdirmə
- invertarlaşdırma
- özəlləşdirmə
- müsadirə
- spesifikasişdirmə

83. Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- səhmdar mülkiyyəti
- dövlət mülkiyyəti
- xüsusi mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti
- kooperativ mülkiyyət

84. Firmaların hansı növləri açıq və qapalı firmalara bölünür?

- səhmdar cəmiyyətləri
- şəxsi müəssisələr
- ortaqlıqlar
- dövlət müəssisələri
- kooperativlər

85. İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır?

- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- iqtisadi ziddiyyətlərlə

86. İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problem:

- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- işsizlik problemdir
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- inflyasiya problemdir
- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir

87. Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- toqquşma
- yaxşılaşdırma
- inkişaf

- əlverişli şərait
- bazar

88. Kreditin iqtisadi əsası kimi nə çıxış edir?

- Kapital dövriyyəsi və dövrünü
- Maliyyə münasibətləri
- Pul münasibətləri
- Pulun dəyəri və istehlak dəyəri
- İstehsal münasibətləri

89. Ümumi daxili məhsul nədir?

- ölkə ərazisində istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- daxili və xarici bazarda realizə edilmiş bütün əmtələrin məbləği
- ölkədə istehsal edilmiş bütün əmtələrin məbləği
- milli şirkətlər tərəfindən istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ölkədə istehsal edilmiş bütün gəlirlərin cəmi

90. Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- təhlil
- elmi abstraksiya
- induksiya
- deduksiya
- riyazi modelləşdirmə

91. Elmin tədqiqat predmetini tədaviyüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin:

- fiziokratlar
- utopik-sosialistlər
- marjinalistlər
- keynsçilər
- merkantelistlər

92. Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid—bu:

- induksiya metodudur
- iqtisadi eksperimentdir
- elmi abstraksiyadır
- deduksiya metodudur
- məntiqi metoddur

93. Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səçiyəvidir?

- dialektik-materialist
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist
- analitik

94. Öyrənmə metodlarından ümumidən xüsusiyyə doğru hərəkəti əks etdirəni göstərin:

- deduksiya metodu

- iqtisadi eksperiment
- elmi abstraksiya
- induksiya metodu
- məntiqi metod

95. Bütçə gəlirlərinin əsas hissəsini hansı vəsait tutur?

- Vergi gəlirləri
- Qeyri – vergi gəlirləri
- Əsaslı ödənişlər
- Transfərlər
- Sosial ödənişlər

96. Hansı elmi metod ayrı-ayrı elementlərin vahid tam şəkildə birləşdirilməsinə və onların qarşılıqlı əlaqələrinin öyrənilməsinə əsaslanır?

- sintez
- elmi abstraksiya
- analiz
- induksiya
- deduksiya

97. Aksiz vergisi hansı vergi növünə aiddir?

- dolayı
- birbaşa
- sazişli
- məcburi
- texniki

98. Mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi nəyi bildirir?

- bu hüquqların dəqiq müəyyənləşdirilməsi
- bu hüquqların digər şəxsə verilməsi
- bu hüquqların ləğv edilməsini
- mülkiyyətin formalarının dəyişdirilməsini
- bu hüquqların digər şəxsdən alınması

99. Strateji məqsəd və vəzifələrə nail olmaq yolunda aralıq məqsədin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutan planlaşdırma növü hansıdır?

- taktiki planlaşdırma
- operativ planlaşdırma
- biznes planlaşdırma
- strateji planlaşdırma
- Riyazi planlaşdırma

100. Maliyyə münasibətləri nəyi əks etdirir?

- pul vəsaitləri fondunun yaradılması, bölgüsü və istifadəsi münasibətlərini
- dövlətlə müəssisələr arasında pul vəsaitlərinin bölgüsü münasibətlərini
- dövlət bütçəsinin gəlirləri və xərcləri arasında olan münasibətləri
- müəssisələrin pul vəsaitlərinin yaradılması üzrə münasibətləri
- pul vəsaitlərinin dövlətlə vətəndaşları arasında bölgüsü

101. Pul sisteminin tərkib hissəsini nə təşkil edir?

- milli valyuta sistemi
- pul vahidi
- kredit sistemi
- milli maliyyə sistemi
- milli maliyyə–kredit sistemi

102. Pul vəsaitləri fondlarının bölgüsü, yenidən bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətlər sistemi:

- maliyyə
- vergi
- büdcə
- sığorta
- bank

103. Hansı müddətdə dövlət büdcəsinin tələblərinin yerinə yetirilməsi həyata keçirilir?

- büdcə ili
- büdcənin təsdiq vaxtı
- büdcəsinin planlaşdırılması
- büdcənin təsdiqi
- büdcənin müəyyənləşdirilməsi

104. Dövlət xərcləri və vergi ilə bağlı tənzimləmə sistemi:

- fiskal siyasət
- maliyyə siyasəti
- pulkredit siyasəti
- dövlət siyasəti
- iqtisadi tənzimləmə siyasəti

105. Aşağıdakı hansı vergi növü birbaşa vergiyə aid deyil?

- əlavə dəyər vergisi
- gəlir vergisi
- fiziki şəxslərdən gəlir vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi

106. Aşağıdakı hansı vergi növü dolaylı vergiyə aid deyil?

- mənfəət vergisi
- aksizlər
- satışdan vergi
- gömrük rüsumları
- əlavə dəyər vergisi

107. Aşağıdakılardan hansı vergi hədləri formasına aid deyil?

- birdəfəlik
- mütərəqqi
- proporsional
- reqressiv
- sabit

108. İnzibati metodun təşkilati–sərəncam təsiri vasitələrinə aid olmayan variantı göstərin:

- təsərrüfat hesabı
- sərəncam
- yoxlama sistemi
- təlimat
- əmr

109. Firmanın fəaliyyət aktivliyinin artmasına təkan verən xarici şərtlər hansılardır?

- mükəmməl rəqabət
- bazarın inhisara alınması
- qeyrimükəmməl rəqabət
- bazarın dövlət tərəfindən tənzimlənməsi
- qiymətin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi

110. Vergilər tutulması xarakterinə görə hansı formada olur?

- birbaşa və dolay
- zonalar və birbaşa
- regional və dolay
- şəhərlər və birbaşa
- yerli və dolay

111. İdarəetmənin bir elm kimi tanınması kimin adı ilə bağlıdır?

- Frederik Teylor
- Anri–Fayolun
- Henri Qantın
- Elton Meyonun
- Lindal Urvikin

112. İnzibati–sərəncam metodunun aşağıdakı təsir vasitələrindən hansı yanlıştır?

- sosial–iqtisadi təsir
- təşkilati normalaşdırma
- təşkilati planlaşdırma
- inzibati sərəncamverici təsir
- sərəncamverici təsir

113. Hansı variant planlaşdırma strategiyası üzrə qərarlara aiddir?

- məhsulun reallaşdırılması planının təsdiq olunması
- təşkilatın strukturunun formalaşdırılması
- təşkilatın filialının və ya qız firmasının açılması
- təşkilatın xidmət və bölmələrinin işinin qiymətləndirilməsi
- işçilərin ixtisasının təkmilləşdirilməsi

114. Anri–Fayolun idarəetmə prinsipləri içərisində idarəetmə rəhbərlərinin zəncirvari pilləvari düzülüşünün nəzərdə tutan prinsip hansıdır?

- Skalyar zəncir
- Mərkəzləşdirmə
- Əmək bölgüsü
- Nizam–intizam

- İstiqamətin vahidliyi

115. Strateji planlaşdırma menecmentin hansı sahəsinin yaranmasının əsası olmuşdur?

- Strateji menecmentin
- Heyətin idarə edilməsi
- Maliyyənin idarə edilməsi
- İstehsalın idarə edilməsi
- Kommersiyanın idarə edilməsi

116. Menecer dedikdə kimi başa düşürük?

- idarəetmə sahəsində peşəkar biliklərə malik olan mizdlü işçini
- sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxs
- mənfəət naminə iqtisadi risk mülkiyyətçini
- idarəetmə sahəsində peşəkar biliklərə malik olan mütəxəssisi
- təşkilatın ali rəhbərini

117. Strateji menecmentlə hansı idarəetmə səviyyəsində daha çox məşğul olur?

- Yuxarı
- Aşağı
- Orta
- Texniki səviyyədə
- İdarəçilik səviyyəsində

118. Böyük həcmli tapşırığın onun təşkil edən hissələrə(komponentlərə. bölgüsünə nə deyilir?

- Üfüqi əmək bölgüsü
- Sahələrarası əmək bölgüsü
- Beynəlxalq əmək bölgüsü
- Şaquli əmək
- müəssisələrarası əmək bölgüsü

119. İdarəetmə işinin differensiasiyası və koordinasiyası üçün həyata keçirilən əmək bölgüsü necə adlanır?

- şaquli əmək bölgüsü
- üfüqi əmək bölgüsü
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- ictimai əmək bölgüsü
- sahələrarası əmək bölgüsü

120. Bütçə kəsirinin artması hansı iqtisadi fəsada səbəb ola bilər?

- Dövlət borcu artar
- Faiz dərəcələri artar
- İdxalat azalar
- İnflyasiya azalar
- İxracat azalar

121. Müasir menecerin zəruri keyfiyyətlərini göstərin

- Fiziki, Şəxsiyyət, İntelektual, Qabiliyyət
- şəxsiyyət, İntelektual, Qabiliyyət
- Fiziki, Sosial, İntelektual, Qabiliyyət

- Fiziki, Mənəvi, Şəxsiyyət, Qabiliyyət
- Şəxsiyyət, fiziki, yaradıcı

122. Verilmiş kreditlərin məqsədəuyğun xərclənməsi üzərindəki nəzarət növü necə adlanır?

- bank nəzarəti
- valyuta nəzarəti
- bankdaxili nəzarət
- büdcə nəzarəti
- təsərrüfatdaxılı nəzarət

123. Cəmiyyətdə qarşıya qoyulan məqsədlərin xarakterindən və həll olunması metodlarından asılı olaraq maliyyə siyasəti iki yerə ayrılır:

- Maliyyə strateqiyası və maliyyə taktikası
- maliyyə siyasəti və maliyyə taktikası
- maliyyə siyasəti və maliyyə strateqiyası
- maliyyə missiyası və maliyyə strateqiyası
- maliyyə strateqiyası və maliyyə nəzarəti

124. ___ böhranlı situasiyaların meydana gəlməsi haqqında xəbərdarlıq edir. Cümləni tamamlayın.

- Nəzarət
- Təşkilat
- Menecer
- Planlaşdırma
- Təşkiletmə

125. Cari nəzarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Bilavasitə işlərin yerinə yetirilməsi gedişində həyata keçirilir
- Təsərrüfat əməliyyatlarının yerinə yetirməyə başlayana qədər həyata keçirilir
- Nəzarət prosesində əks əlaqədən iş yerinə yetirildikdən sonra istifadə olunur
- Vaxtı və ya texnoloji əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra istifadə olunur
- Vaxt aşırı həyata keçirilən nəzarət formasıdır

126. Birbaşa təsir metodlarından aşağıdakı təsnifləşdirmələrin hansı düz deyil?

- social
- maddi
- hüquqi
- mənəvi
- iqtisadi

127. İdarəetmə metodlarının ... idarəetmənin obyektiv qanunauyğunluqları ilə bağlıdır. Bu cümləni tamamlayın

- məzmunu
- təşkili prinsiplərini
- sistemini
- məqsədini
- mexanizmi

128. İdarəetmə metodları neçə qrupa bölünür?

- 3
- 2
- 4
- 5
- 6

129. İnzibati metodun təşkilati–sərəncam təsiri vasitələrinə aşağıdakılardan hansılar daxil deyildir?

- təcrübə mübadiləsi
- sərəncam
- təlimat
- əmr
- əsasnamə

130. Menecmentin yaranmasının ilkin tarixi şərti nə olmuşdur?

- sənayenin miqyasının genişləndirilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması
- İnsanların maddi rifahının yüksək səviyyədə təmin edilməsinə nail olmaq
- menecment ixtisasının cəmiyyət arasında nüfuz qazanması
- elimin müxtəlif sahələrinin inkişaf etməsi
- insanların alıcılıq qabiliyyətinin yüksəlməsi

131. Klassik və ya inzibati məktəbin idarəetməyə verdiyi töhfəyə aid olmayan variantı seçin.

- Təşkilatın idarə olunmasına situasiyalı yanaşma
- İdarəetmə prinsiplərinin işlənib hazırlanması
- İdarəetmə funksiyalarının təsviri
- Təşkilatın idarə olunmasına sistemli yanaşma
- İdarəetməyə proses şəklində yanaşma

132. İstehsal proseslərinin tənzimlənməsi və ona nəzarət forması hansı bölməyə xasdır?

- İnformasiya mərkəzləri
- Mühasibatlıq şöbəsi
- Marketing şöbəsi
- Təsərrüfat şöbəsi
- Madditexniki təchizat şöbəsinə

133. İşdə buraxılan nöqsanlara görə tətbiq edilən sanksiyalar AnriFayolun hansı prinsipində nəzərdə tutulmuşdur?

- Nizam İntizam
- Qaydaqanun
- Mərkəzləşmə
- İstiqamətin vahidliyi
- Skalyar zəncir

134. İnsanların davranışına təsir göstərən davranış normaları hansılardır?

- hüquqi, azad secim, etik
- hüquqi, azad secim, iqtisadi
- azad secim, estetik, iqtisadi
- iqtisadi, hüquqi, texniki
- iqtisadi, hüquqi, beynəlxalq

135. İdarəetmənin xüsusi prinsiplərinə aid olmayan variantı tapın.

- Sistemlilik prinsipi
- Kollegiallıq prinsipi
- Komandanın birliyi prinsipi
- İdarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi
- İdarəetmədə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin əlaqələndirilməsi prinsipi

136. İdarəetmə etikasının mahiyyətini düzgün ifadə edən yanaşma hansıdır?

- idarəetmə etikası–insanlara hörmətin ifadə olunmasına, rəhbər və təbəçilərdə olanlar arasında qarşılıqlı anlaşma atmosferinin yaranmasına xidmət
- idarəetmə etikası–təşkilatda qaydaqanun yaradan təşkilatın elementidir göstərən üşgüzar ünsiyyətin qayda və formalarıdır
- idarəetmə etikası–insanlara hörmətin ifadə olunmasına, münaqişələrin həll olunmasına yönələn təsir metodudur
- idarəetmə etikası–insanlara hörmətin ifadə olunmasına və təcillikdə olanlar arasında gərginliyin götürülməsinə xidmət göstərən üşgüzarünsiyyətin qayda və formalarıdır
- idarəetmə etikası–insan resurslarından düzgün istifadəni təmin edən təşkilatın idarəetmə elementidir

137. Klassik və ya inzibati məktəbin banisi kimdir?

- Anri–Fayol
- Henri Ford
- Elton Mayo
- Frederik Teylor
- Lindal Urvik

138. Elmi idarəetmə məktəbinin idarəetmədə roluna aid olmayan variantı göstərin.

- Mürəkkəb situasiyalarda qərar qəbul edən rəhbərlərə kömək məqsədilə kəmiyyət metodlarının inkişafı
- Əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün maddi stimullaşdırmadan düzgün və sistemlik istifadə olunması
- Vəzifənin yerinə yetirilməsinin ən yaxşı üsulunu müəyyən etmək üçün elmi təhlildən istifadə olunması
- Vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün ən çox uyğun gələn işçilərin seçilməsi, onların təhsilinin təmin olunması
- Planlaşdırma və işin beyində qurulmasının işin özündən ayrılması

139. Müləhizələrə əsaslanan qərarlar rasional qərarlardan hansı xüsusiyyətinə görə fərqlənir?

- Keçmiş təcrübədən asılıdır
- Keçmiş təcrübədən asılı deyil
- Obyektinə görə
- Subyektinə görə
- Obyektivliyinə görə

140. Elmi menecmentin metodologiyasının ilk fazasını nə təşkil edir?

- İşin məzmununun təhlili və onun əsas komponentlərinin müəyyən olunması təşkil edir
- əmək motivasiyasının təhlili və onun təşkilatın qarşısındakı məqsədlərə doğru yönəlməsi
- işin əsas vəzifələrinin müəyyən olunması

- işin məqsədinin müəyyən olunması və onun əsas vəzifələrinin aydınlaşdırılması
- İşin məzmununun təhlili və onun effektivliyinin müəyyən olunması

141. Liderin daxili qabiliyyətlərini aşağıdakılardan hansıları daha dolğun əhatə edir

- Stressin idarə edilməsi, vaxtın idarə edilməsi, rol idarəetməsi
- Daxili dialoq, strateji baxış, novatorluq
- Strateji baxış, əmr vermək, vaxtın idarə edilməsi
- Daxili dialoq, əmr vermək, vaxtın idarə edilməsi
- Əmr vermək, stressin idarə edilməsi, münaqişələri idarə etmək

142. Təşkilati struktur nəyə istiqamətlənir?

- İstehlaka
- Konkret vəzifələrin həllinə
- İstehsalçıya
- Rəqiblərə
- Mənfəətə

143. İqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi nəyin əsas şərtidir?

- Ölkənin iqtisadi müstəqilliyi
- Normal iqtisadi inkişaf
- Normal iqtisadi inkişaf səviyyəsinin
- Sahibkarın iqtisadi azadlığının
- Təhlükəsizliyin təmin edilməsi

144. ___ Bu və ya digər hadisə, təzahür, amillər və onların qarşılıqlı əlaqəsi barədə insan biliklərinin ölçüsünü müəyyənləşdirən məlumatların məcmusuna deyilir.

- İnformasiya
- Kommunikasiya
- Koordinasiya
- Motivasiya
- Nəzarət

145. Anri–Fayol idarəetmənin neçə prinsipini işləyib hazırlayıb?

- 14
- 12
- 16
- 10
- 17

146. Hansı rəhbərlik üslubu üçün bütün məsələlərin təkbəşinə həlli xarakterikdir

- avtoritar
- demokratik
- Liberal
- Totalitar
- Unitar

147. Təşkilatın ümumi xarakteristikasını və qanunauyğunluqlarını müəyyənləşdirməyə çalışan idarəetmə məktəbi hansıdır?

- Klassik və ya inzibati məktəbin nümayəndəsi

- Elmi idarəetmə məktəbinin nümayəndəsi
- İdarəetmə elmi məktəbinin nümayəndəsi
- Psixologiya və insan münasibətləri məktəbinin nümayəndəsi
- Sosial məktəbin nümayəndəsi

148. Menecmentdə səlahiyyət nədir?

- İdarəetmədə qərar qəbul etmək hüququdur
- Təşkilatın fəaliyyətinin əsas qaydalarıdır
- İdarəetmədə daşınan cavabdehlikdir
- Heyətin tabe olma mexanizmidir
- İdarəetmədə səlahiyyətlərin ötürülməsidir

149. Avtoritar rəhbərlik üslubu daha çox hansı üsluba yaxındır

- Totalitar
- Demokratik
- Liberal
- Direktiv
- İdeal rəhbərlik üslubu

150. Aşağıdakı cavablardan hansı demokratik idarəetmə üslubunu əks etdirir?

- Rəhbər səlahiyyət və hüquqları tabeçiliyində olanlarla bölüşür
- Rəhbər səlahiyyət və hüquqları öz əlində cəmləşdirir
- Rəhbər hüquq və vəzifələri nisbətən az dəqiqliklə tabeçiliyində olanlarla bölüşür
- Bütün məsuliyyət və səlahiyyət tabeçilikdə olanlara verilir
- Bütün məsuliyyət rəhbəri üzərinə düşür

151. İnsanların arasında qarşılıqlı münasibət yaratmaq məharətinin incə sirri başqa adamların nöqtəyənəzərini başa düşmək və hadisələrə həm də onun nöqtəyi nəzərindən yanaşmaq bacarığıdır. İfadəsini müəllifi kimdir?

- H.Ford
- Emirson
- A.Linkoli
- D.Karnegi
- A.Smit

152. Qeyd edilən variantlar içərisində təşkilatda heyətin idarə edilməsi sisteminin inkişaf yönümünü müəyyən edən prinsiplərə aid edilməyən variantı göstərin.

- şəffaflıq
- ixtisaslaşma
- iyerarxialıq
- paralellik
- təmərküzləşmə

153. ÜDMnin real həcmi müəyyən etmək üçün istifadə olunan qiymət indeksi:

- ÜDM deflyatoru
- ÜMM deflyatoru
- yığım deflyatoru
- qiymət deflyatoru
- məcmu gəlir deflyatoru

154. Ehtiyata namizəd seçərkən əsas meyarlar vacibdir. Səhv variantı göstərin.

- Maliyyə durumu
- İnsanlarla praktiki iş təcrübəsi
- Təşkilatçılıq qabiliyyəti
- Yaşı və sağlamlığının vəziyyəti
- Təhsil və peşə hazırlığının müvafiq səviyyəsi

155. Kadr ehtiyatının formalaşması prosesinin əsas mərhələlərinə aid deyildir:

- kadrların əmək fəaliyyətinin qjymətləndirilməsi
- namizədin işgüzar, peşə və şəxsi keyfiyyətləri haqqında informasiya toplanması
- kadr ehtiyatının tərkibinin formalaşması
- rəhbər kadrların tərkibində nəzərdə tutulan dəyişikliklər proqnozunun tərtibi
- Kadr ehtiyatının proqnozlaşdırılması

156. Hansı variant heyətin daxili mənbələr hesabına cəlb edilməsinin üstünlüklərinə aid edilə bilməz?

- böyük xərclərin yaranması
- kadr siyasətinin «şəffaflığı»
- xidməti yüksəliş şansı artır
- Müsbət psixoloji iqlimin yaranması
- təşkilatda formalaşmış əmək haqqı səviyyəsinin qorunub saxlanması

157. Seçmə metodlarına aid deyildir?

- normativləşdirmə
- testləşdirmə
- sınaqlar
- söhbət aparma
- Attestasiya

158. Rəhbərlik üslubunun neçə növü ən çox yayılmışdır

- 3
- 4
- 2
- 6
- 5

159. Rəhbərin əməkdaşlara təsir göstərməsi hansı əsas nəticəyə gətirib çıxarır?

1. İnandırma, 2. Beyninə yeritmə, 3. Məyus etmə, 4. Təhqir etmə, 5. Tənbeh etmə, 6. Ruhlandırma.

- 3,6
- 1,3
- 1,3,4
- 1,2
- 1,5

160. Planlaşdırma zamanı mühitin öyrənilməsi üçün istifadə edilən model hansıdır?

- SWOT Matrisası
- Büdcə
- Təqvimlərdən

- Konbon
- Xətti

161. Öz aralarında beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı olan bütün dünya ölkələrinin milli təsərrüfatlarının tarixən yaranmış məcmusu belə adlanır:

- dünya təsərrüfat sistemi
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya valyuta sistemi
- kiçik açıq iqtisadiyyat
- böyük açıq iqtisadiyyat

162. İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək vasitələri və əmək cisimlərindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan
- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən

163. Nəzarətin hansı formaları vardır?

- Rəhbəri nəzarət
- Cari nəzarət
- İşçi nəzarət
- Yekun nəzarət
- Rüblük nəzarət

164. Elmi menecment məktəbinin nümayəndələri işçilərin əmək məhsuldarlığını hansı vasitə ilə artırmağı təklif edirlər?

- sistemə stimullaşdırma yolu ilə
- yeni texnologiyalardan istifadə etməklə
- istehsal xərclərinin azaldılması yolu ilə
- maliyyə xərclərini artırmaq yolu ilə
- kadrlardan səmərəli istifadə etməklə

165. Menecmentdə “Proses yanaşması” dedikdə nə başa düşülür?

- İdarəetmə funksiyalarının ardıcılıqla idarə edilməsi
- Texnoloji prosesin qurulması
- Planlaşdırmanın təşkilatla əlaqələndirilməsi
- Texnoloji proseslərin təşkili ardıcılığı
- İdarəetmə səviyyəsinin təşkili

166. Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- mülkiyyət formasına görə
- təşkili formasına görə
- sahə mənsubiyyətinə görə
- məhsulun xarakterinə görə
- kapitalın həcminə görə

167. Menecmentin iqtisadi mexanizminin başlıca tərkib hissəsi nədir?

- Kadr təminatı
- Xammal təchizatı
- Material təchizatı
- Keyfiyyətin təminatı
- Kəmiyyətin təminatı

168. Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- özəlləşdirmə
- inventarlaşdırma
- milliləşdirmə
- müsadirə
- spesifikasiya

169. Firmanın təsərrüfat fəaliyyəti hansı göstəriciləri xarakterizə edir?

- Ümumi göstəricilər
- Nisbi göstəricilər
- İstehsal xərcləri göstəricilər
- Mütləq göstəricilər
- Nisbi və mütləq göstəricilər

170. Dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesində öz məqsədlərinə nail olmaq üçün istifadə edilən strateji və taktiki tədbirlər:

- dövlətin iqtisadi siyasəti
- dövlət planlaşdırılması
- iqtisadi proqramlaşdırma
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi
- iqtisadiyyatın sahə və regional quruluşu

171. Müəssisənin nizamnaməsinə daxil olan əsas göstəricilər hansılardır?

- Müəssisənin ünvanı
- Əmtəənin dövriyyəsi
- İş prosesi
- İnformasiyanın olması
- İstehsal texnologiyası

172. Menecmentin ideoloji metodu nəyi əsas götürür?

- Təsərrüfatçılıq ideologiyasını
- Partiya ideologiyasını
- İmicin yaradılmasını
- İmicə hörmət edilməsini
- Partiya və təsərrüfatçılıq ideologiyasını

173. Müəssisənin əsas maliyyə mənbəsi hansı hesab olunur?

- Öz məsullarının satışdan əldə etdiyi vəsait
- Öz məsullarının satışdan əldə etdiyi mənfəət
- Bankdan götürülən kredit
- Öz səhmlərini satışa çıxarmaq
- Əmtəə istehsalını artırmaq

174. Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusubü:

- menecment
- kommersiya
- sahibkarlıq
- marketinq
- biznes

175. Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketinq
- menecment

176. Hər bir menecerin əsas vəzifəsi hansılardır?

- İşçiləri, istehsalı, informasiyanı idarə etmək
- Kadrları, texnologiyanı idarə etmək
- Texniki, orta səviyyəni idarə etmək
- Təsərrüfat şöbələri və bölmələri idarə etmək
- İnformasiyaları idarə etmək

177. Marketinq sahəsində müttəxəssis necə adlanır?

- Marketoloq
- Menecment
- Reklamçı
- Sahibkar
- Konfliktoloq

178. Bazar hökmüranlığı nədir?

- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı
- tam rəqabət qabiliyyətlilik

179. Firmadaxili planlaşdırmanın mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Məqsədə çatma yollarını müəyyən edir
- Ümumi məqsədlər izah olunur
- Müəssisənin büdcə imkanları təhlil edilir
- İşin icrası təmin edilir
- istehsal tapşırıqları müəyyən edilir

180. Nəzarət prosesində qiymətləndirmə mərhələsi nəzarətin hansı funksiyası ilə qovuşmasını nümayiş etdirir?

- Planlaşdırma
- Proqnozlaşdırma
- Koordinasiya
- Motivasiya

- Təşkilətmə

181. İqtisadi inkişafın əks etdirən əsas istiqamətlərdən biri:

- iqtisadi artımın sürəti
- urbanizasiya vəziyyətinin yaxşılaşdırılması
- iqtisadiyyatın strukturası
- ətraf mühitin qorunması
- təhsil və səhiyyənin səviyyəsinin yüksəldilməsi

182. Nəzarətin əsas vəzifələrinə hansılar aid deyildir?

- Əldə edilən informasiya resurslarının gizlədilməsi
- Ümumi dövlət qaydalarından kənarlaşma hallarının konkret istiqamətlərinin müəyyən edilməsi
- bunlar əsasında yoxlanılan obyektin fəaliyyətinin qaydaya salınması üçün təsirli tədbirlərin görülməsi
- Kənarlaşma hallarının səbəblərinin aşkara çıxarılması
- Hər hansı bir dövr üçün nəzarət edilən obyektin real vəziyyətinin qiymətləndirilməsi

183. Cari nəzarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Bilavasitə işlərin yerinə yetirilməsi gedişində həyata keçirilir
- Vaxtaşırı həyata keçirilən nəzarət formasıdır
- Nəzarət prosesində əks əlaqələrin iş yerinə yetirildikdən sonra istifadə olunur
- Vaxtı və texnoloji əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra məhsul və ya prose
- Təsərrüfat əməliyyatlarının yerinə yetirməyə başlayan qədər həyata keçirilir

184. İstehsal proseslərinin tənzimlənməsi və ona nəzarət forması hansı bölməyə xasdır

- İnformasiya mərkəzləri
- Təsərrüfat şöbəsi
- Mühasibatlıq şöbəsi
- Marketing şöbəsi
- Maddi–texniki təchizat şöbəsi

185. İlkən nəzarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Təsərrüfat əməliyyatları yerinə yetirilməyə başlayana qədər həyata keçirilir
- Nəzarət sosial xarakter daşımali
- Bilavasitə işlərin yerinə yetirilməsi gedişində həyata keçirilir
- Nəzarət prosesində əks əlaqələrin iş yerinə yetirildikdən sonara istifadə olunur
- Təsərrüfat məsələləri üzrə yoxlamaları yerinə yetirdikdən sonra istifadə olunur

186. Menecmentdə səlahiyyət nədir?

- İdarətmədə qərar qəbul etmək hüququdur
- İdarətmədə daşınan cavabdehlikdir
- Heyətin tabe olma mexanizmidir
- İdarətmədə səlahiyyətlərin ötürülməsidir
- Təşkilatın fəaliyyətinin əsas qaydalarıdır

187. Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- son iqtisadi faydalılıq kəmiyyətlərinə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- orta iqtisadi kəmiyyətlərə

- məhsuldarlığa
- əldə edilən mənfəətə

188. Marksizm əmtənin dəyərini necə müəyyən edir?

- ictimai zəruri əməklə
- əmtənin faydalılığı ilə
- istehsal xərcləri ilə
- pulun miqdarı ilə
- tələb və təkliflə

189. İzafe dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?

- dəyişən capital
- kapital, torpaq və əmək
- fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
- sabit capital
- torpaq

190. D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- əmək nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi
- faydalılıq nəzəriyyəsi
- reallaşma nəzəriyyəsi
- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsi

191. Marksın əsəridir:

- Kapital
- Ekonomiks
- Politika
- Əxlaqi-nasiri
- Xalqların sərvəti

192. Hansılar maliyyə alətlərinə aid deyil?

- Əmtəə
- Gəlir
- Qiymət
- Mənfəət
- Rentabellik

193. Federal sistemdə dövlətlərin əksəriyyətində idarəetmənin hansı səviyyəsi vardır?

- milli, regional və yerli
- unitar, regional və yerli
- milli, regional və unitar
- unitar, milli və yerli
- qlobal, yerli, monarxiya

194. İli əhatə edən tsikllər:

- Qısamüddətli tsikllər
- Toffer tsiklləri
- Forrester tsiklləri

- Uzunmüddətli tsikllər
- Ortamüddətli tsikllər

195. Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- investisiyaya
- əmək məsrəflərinə
- kapitala
- torpağa
- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə

196. C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- tələbin stimullaşdırılması
- səmərəli təklif
- vergi dərəcələrinin artırılması
- gəlirlərin artırılması
- ÜDM–un artırılması

197. Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi:

- merkantilizm
- keynsçilik
- klassik siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- neoliberalizm

198. Nemətlərin yaradılması və insanların ehtiyaclarının təmin edilməsi üçün mövcud imkanlar belə adlanır:

- iqtisadi resurslar
- iqtisadi tələbat
- iqtisadi maraqlar
- istehsal texnologiyası
- iqtisadi tarazlıq

199. Maliyyə hesabatının əsas forması nədir?

- Balans
- İstehsal
- İnformasiya
- Texnoloji yenilik
- Təşkilati plan

200. Sahibkarlığın məqsədi nədir?

- yüksək mənfəət
- müflisləşmə
- ifrat inhisarcılıq
- minimum gəlir
- maksimum xərc

201. Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- sahibkarlıq
- kommersiya

- biznes
- marketinq
- menecment

202. Öyrənmə metodlarından ümumidən xüsusiyyə doğru hərəkəti əks etdirəni göstərin:

- deduksiya metodu
- iqtisadi eksperiment
- elmi abstraksiya
- induksiya metodu
- məntiqi metod

203. Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi:

- merkantilizm
- keynsçilik
- klassik siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- neoliberalizm

204. Seçmə metodlarına aid deyildir?

- normativləşdirmə
- testləşdirmə
- sınaqlar
- söhbət aparma
- Attestasiya

205. Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur?

- iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin ictimai forması
- ticarət yeri
- əmtəə mübadiləsinin forması
- alıcılar və satıcıların məcmusu
- əmtəə və xidmətlər alqısatqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu

206. D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- əmək nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi
- faydalılıq nəzəriyyəsi
- reallaşma nəzəriyyəsi
- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsi

207. İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək vasitələri və əmək cisimlərindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan
- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən

208. Rəhbərin əməkdaşlara təsir göstərməsi hansı əsas nəticəyə gətirib çıxarır?

- İnandırma, 2.Beyninə yeritmə, 3.Məyus etmə, 4.Təhqir etmə,5.Tənbeh etmə, 6.Ruhlandırma.
- 3,6

- 1,3
- 1,3,4
- 1,2
- 1,5

209. İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problem:

- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemidir
- işsizlik problemidir
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemidir
- inflyasiya problemidir
- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemidir

210. İli əhatə edən tsikllər:

- Qısamüddətli tsikllər
- Toffer tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- Uzunmüddətli tsikllər
- Ortamüddətli tsikllər

211. Sosial–psixoloji münaqişələr

- sosial gərginlikdən yaranır
- iqtisadi çətinliklərdən yaranır
- siyasi dünyagörüşündən yaranır
- stresslərdən yaranır
- maddi çətinliklərdən yaranır

212. Menecmentin iqtisadi mexanizminin başlıca tərkib hissəsi nədir?

- Kədr təminatı
- Xammal təchizatı
- Material təchizatı
- Keyfiyyətin təminatı
- Kəmiyyətin təminatı

213. Strateji menecmentlə hansı idarəetmə səviyyəsində daha çox məşqul olur?

- Yuxarı
- Aşağı
- Orta
- Texniki səviyyədə
- İdarəçilik səviyyəsində

214. Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu bu:

- bazar konyunkturudur
- bazarın mexanizmidir
- dəyər qanunu
- son faydalılıq qanunu
- bazar tarazlığı

215. Çox zəhmətçox qazanc motivasiya prinsipindən hansı idarəetmə məktəbinin nümayəndələri istifadə edirdilər?

- “Elmi idarəetmə məktəbinin” nümayəndələri
- “Psixologiya və insan münasibətləri məktəbinin” nümayəndələri
- “Davranış məktəbinin” nümayəndələri
- “İdarəetmə məktəbinin” nümayəndələri
- “Klassik və ya inzibati məktəbin” nümayəndələri

216. Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- təhlil
- elmi abstraksiya
- induksiya
- deduksiya
- riyazi modelləşdirmə

217. İdarəetmə işinin differensiasiyası və koordinasiyası üçün həyata keçirilən əmək bölgüsü necə adlanır?

- şaquli əmək bölgüsü
- üfüqi əmək bölgüsü
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- ictimai əmək bölgüsü
- sahələrarası əmək bölgüsü

218. Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- xüsusi
- dövlət
- ictimai
- bələdiyyə
- səhmdar

219. İqtisadi artım nədir?

- real ÜDM-in mütləq həcminin və adambaşına düşən real ÜDM-in artımı
- bank faizlərinin aşağı salınması, istehsalı genişləndirmək
- amortizasiya ayırmaları hesabına istehsalı genişləndirmək, ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü
- resursların sahələr arasında bölgüsü

220. Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- optimallaşdırıcı
- inteqrasiya etmək
- tənzimləyicisi
- stimullaşdırıcı
- nəzarətedici

221. Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şəraitin yaradılması

- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması

222. Verilmiş kreditlərin məqsədəuyğun xərclənməsi üzərindəki nəzarət növü necə adlanır?

- bank nəzarəti
- valyuta nəzarəti
- bankdaxili nəzarət
- büdcə nəzarəti
- təsərrüfatdaxili nəzarət

223. Klassik və ya inzibati məktəbin banisi kimdir?

- Anri–Fayol
- Henri Ford
- Elton Meyo
- Frederik Teylor
- Lindal Urvik

224. Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- istehsal vasitələri və iş qüvvəsi
- əmək alətləri və əmək vasitələri
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi
- əmək vasitələri və əmək məhsulu

225. Kommersiya krediti üzrə sövdələr nəyin vasitəsilə rəsmiləşdirilir?

- Akkreditlə
- Veksellə
- İnkosso ilə
- Şifahi reallaşma ilə
- Qiymətli kağızlar

226. Sadə əmtəə istehsalı zamanı əmtəə nədir?

- istehsal məhsulları
- iş qüvvəsi
- istehsal vasitələri
- torpaq
- obyekt

227. Nemət adlanır:

- insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- maddi istehsalın məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması
- insanın faydalı fəaliyyəti
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti

228. Aksiz vergisi hansı vergi növünə aiddir?

- dolayı
- birbaşa
- sazişli
- məcburi

- texniki

229. İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsi ilə
- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə
- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə

230. Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

- mövsümi, friksion
- friksion, tsiklik
- mövsümi, tsiklik
- struktur, tsiklik
- tsiklik, friksion

231. Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- xüsusi firmaların mülkiyyəti
- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti
- tam ortaqlıq mülkiyyəti
- qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti

232. Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- mülkiyyət formasına görə
- təşkili formasına görə
- sahə mənsubiyyətinə görə
- məhsulun xarakterinə görə
- kapitalın həcminə görə

233. Dövlət büdcəsi anlayışı:

- Dövlət büdcəsi-dövlətin mərkəzləşdirilmiş pul vəsaiti fondlarının yaradılması və istifadəsi əsasında əmələ gələn pul münasibətlərinin məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-iqtisadi münasibətlərə və mövcud dövlət quruluşuna əsaslanan, hüquq normaları ilə tənzimlənən, müxtəlif səviyyəli büdcələrin və büdcədənəknar fondların məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-pul vəsaiti fondlarının əmələ gəlməsi, mərkəzi və yerli idarə etmə orqanlarının sərəncamına daxil olması prosesində, dövlətlə fiziki və hüquqi şəxslər arasında əmələ gələn iqtisadi münasibətlər sistemidir
- Dövlət büdcəsi-ölkənin büdcə sisteminin təşkili prinsiplərini, onların strukturunu, büdcə sisteminə daxil olan büdcələrin qarşılıqlı əlaqəsi və fəaliyyətinin hüquqi təşkilati əsaslarının məcmusudur
- Dövlət büdcəsi-Dövlətlə müxtəlif təşkilatlar, müəssisələr, idarələr və əhali arasında yaranan müxtəlif formada maliyyə münasibətləridir

234. Menecmentdə səlahiyyət nədir?

- İdarəetmədə qərar qəbul etmək hüququdur
- İdarəetmədə daşınan cavabdehlikdir

- Heyətin tabe olma mexanizmidir
- İdarəetmədə səlahiyyətlərin ötürülməsidir
- Təşkilatın fəaliyyətinin əsas qaydalarıdır

235. Menecer dedikdə kimi başa düşürük?

- idarəetmə sahəsində peşəkar biliklərə malik olan maddəli işçini
- sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxs
- mənfəət naminə iqtisadi risk mülkiyyətçini
- idarəetmə sahəsində peşəkar biliklərə malik olan mütəxəssisi
- təşkilatın ali rəhbərini

236. İşdə buraxılan nöqsanlara görə tətbiq edilən sanksiyalar AnriFayolun hansı prinsipində nəzərdə tutulmuşdur?

- Nizam İntizam
- Qaydaqanun
- Mərkəzləşmə
- İstiqamətin vahidliyi
- Skalyar zəncir

237. Bütçənin gəlir hissəsinin əmələ gəlmə mənbələri hansılardır?

- Milli gəlir,verqi gəlirləri və digər yığımlar,qeyri vergi gəlirləri,maliyyə yardımları
- Dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan əmlakın istifadəsindən və satışından əldə ediləngəlirlər, maliyyə yardımları
- Maliyyə resursları,federal vergilər,dotasiya,subvensiya,subsidiya
- Respublika üzrə vergilər,reqional vergilər,yerli vergilər,maliyyə yardımları
- Milli gəlir,verqi gəlirləri və digər yığımlar,maliyyə yardımları

238. Bütçə xərcləri əsasən hansı sahələr ayrılır?

- Bütün dövlət xərclərinə
- Dövlət müəssisələrinə
- Təqaüdlərin ödənilməsinə
- Təhsil və səhiyyəyə
- Maddi sahələrin inkişafına

239. İnzibati metodun təşkilati–sərəncam təsiri vasitələrinə aşağıdakılardan hansılar daxil deyildir?

- təcrübə mübadiləsi
- sərəncam
- təlimat
- əmr
- əsasnamə

240. Hansı elmi metod ayrı-ayrı elementlərin vahid tam şəkildə birləşdirilməsinə və onların qarşılıqlı əlaqələrinin öyrənilməsinə əsaslanır?

- sintez
- elmi abstraksiya
- analiz
- induksiya
- deduksiya

241. Pul sisteminin tərkib hissəsini nə təşkil edir?

- milli valyuta sistemi
- pul vahidi
- kredit sistemi
- milli maliyyə sistemi
- milli maliyyə–kredit sistemi

242. Öz aralarında beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı olan bütün dünya ölkələrinin milli təsərrüfatlarının tarixən yaranmış məcmusu belə adlanır:

- dünya təsərrüfat sistemi
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya valyuta sistemi
- kiçik açıq iqtisadiyyat
- böyük açıq iqtisadiyyat

243. İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ekstensiv və intensiv tipi
- ekstensiv və sabit tipi
- intensiv və sürətli tipi
- sabit inkişaf tipi
- sürətli inkişaf tipi

244. Marketing sahəsində müttəxəssis necə adlanır?

- Marketoloq
- Menecment
- Reklamçı
- Sahibkar
- Konfliktoloq

245. Cəmiyyətdə qarşıya qoyulan məqsədlərin xarakterindən və həll olunması metodlarından asılı olaraq maliyyə siyasəti iki yerə ayrılır:

- Maliyyə strateqiyası və maliyyə taktikası
- maliyyə siyasəti və maliyyə taktikası
- maliyyə siyasəti və maliyyə strateqiyası
- maliyyə missiyası və maliyyə strateqiyası
- maliyyə strateqiyası və maliyyə nəzarəti

246. İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu
- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini

247. Aşağıdakı cavablardan hansı demokratik idarəetmə üslubunu əks etdirir?

- Rəhbər səlahiyyət və hüquqları tabeçiliyində olanlarla bölüşür
- Rəhbər səlahiyyət və hüquqları öz əlində cəmləşdirir
- Rəhbər hüquq və vəzifələri nisbətən az dəqiqliklə tabeçiliyində olanlarla bölüşür

- Bütün məsuliyyət və səlahiyyət təbəçilikdə olanlara verilir
- Bütün məsuliyyət rəhbəri üzərinə düşür

248. Elmi menecment məktəbinin nümayəndələri işçilərin əmək məhsuldarlığını hansı vasitə ilə artırmağı təklif edirlər?

- sistematik stimullaşdırma yolu ilə
- yeni texnologiyalardan istifadə etməklə
- istehsal xərclərinin azaldılması yolu ilə
- maliyyə xərclərini artırmaq yolu ilə
- kadrlardan səmərəli istifadə etməklə

249. Müxtəlif tələbatların ödənilməsinə yönəldilmiş nemət və xidmətlərin istehsalı prosesində insanların məqsədyönlü təşkil olunmuş fəaliyyəti:

- təsərrüfat fəaliyyəti
- ictimai təkrar istehsal
- iqtisadi mənafe
- istehsal münasibətlə
- məhsuldar qüvvələr

250. Əmtənin əsas xassələrinə aiddir:

- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- əmtənin çəkisi və ölçüləri
- kəmiyyəti və keyfiyyəti

251. Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- milli iqtisadiyyat
- sahələr kompleksinin məcmusu
- ərazi iqtisadiyyatı
- regional iqtisadiyyat
- global iqtisadiyyat

252. İnsanların arasında qarşılıqlı münasibət yaratmaq məharətinin incə sirri başqa adamların nöqtəyənəzərini başa düşmək və hadisələrə həm də onun nöqtəyi nəzərindən yanaşmaq bacarığıdır. İfadəsini müəllifi kimdir?

- H.Ford
- Emirson
- A.Linkoli
- D.Karnegi
- A.Smit

253. Dövlət büdcəsindən və Azərbaycan Respublikasının subyektlərinin büdcəsindən kənar yaradılan vətəndaşların konstitusiya,iqtisadi və sosial xarakterli bəzi tələbatların ödənilməsi üçün müəyyən edilmiş pul vəsaiti fondudur–bu tərif hansı varianta uyğun gəlir?

- Dövlət krediti
- Dövlət büdcəsi
- Büdcədən kənar Dövlət fondları
- Sığorta fondları

- Dövlət xəzinədarlığı

254. İdarəetmənin xüsusi prinsiplərinə aid olmayan variantı tapın.

- Sistemlilik prinsipi
- Kollegiallıq prinsipi
- Komandanın birliyi prinsipi
- İdarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi
- İdarəetmədə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin əlaqələndirilməsi prinsipi

255. İlk nəzarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Təsərrüfat əməliyyatları yerinə yetirilməyə başlayana qədər həyata keçirilir
- Nəzarət sosial xarakter daşmalı
- Bilavasitə işlərin yerinə yetirilməsi gedişində həyata keçirilir
- Nəzarət prosesində əks əlaqələrin iş yerinə yetirildikdən sonra istifadə olunur
- Təsərrüfat məsələləri üzrə yoxlamaları yerinə yetirdikdən sonra istifadə olunur

256. Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- dünya pulu

257. Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- tələbin kəmiyyəti azalır
- tələb də
- tələb azalır
- tələbin kəmiyyəti artır
- istehsalçıların arasında rəqabət güclənir

258. Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

- tsiklik, struktur
- mövsümi, friksion
- friksion, struktur
- mövsümi, tsiklik
- tsiklik, friksion

259. Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- neoliberal
- keynsçi
- marjinal
- sosial–institusional
- marksist

260. Dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesində öz məqsədlərinə nail olmaq üçün istifadə edilən strateji və taktiki tədbirlər:

- dövlətin iqtisadi siyasəti
- dövlət planlaşdırılması
- iqtisadi proqramlaşdırma

- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi
- iqtisadiyyatın sahə və regional quruluşu

261. Bazar hökmürlüğü nədir?

- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- firmanın alıcılar üzərində hökmürlüğü
- tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı
- tam rəqabət qabiliyyətlilik

262. Bütçə gəlirlərinin əsas hissəsini hansı vəsait tutur?

- Vergi gəlirləri
- Qeyri – vergi gəlirləri
- Əsaslı ödənişlər
- Transfərlər
- Sosial ödənişlər

263. İstehsal proseslərinin tənzimlənməsi və ona nəzarət forması hansı bölməyə xasdır

- İnformasiya mərkəzləri
- Təsərrüfat şöbəsi
- Mühasibatlıq şöbəsi
- Marketing şöbəsi
- Maddi–texniki təchizat şöbəsi

264. Bütçəyə nəzarət formaları hansılardır?

- Qanunverici və inzibati
- İdarəetmə və inzibati
- Özünüidarəetmə
- Qabaqcadan və cari
- Sonradan

265. C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- tələbin stimullaşdırılması
- səmərəli təklif
- vergi dərəcələrinin artırılması
- gəlirlərin artırılması
- ÜDM–un artırılması

266. İnzibati metodun təşkilati–sərəncam təsiri vasitələrinə aid olmayan variantı göstərin:

- təsərrüfat hesabı
- sərəncam
- yoxlama sistemi
- təlimat
- əmr

267. Pul sistemi–bu:

- ölkədə pul tədavülünün təşkilati formasıdır
- pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- metal və kağız pul tədavülünün

- milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir
- tədavüldəki pul kütləsidir

268. Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid—bu:

- induksiya metodudur
- iqtisadi eksperimentdir
- elmi abstraksiyadır
- deduksiya metodudur
- məntiqi metoddur

269. Hansı variant heyətin daxili mənbələr hesabına cəlb edilməsinin üstünlüklərinə aid edilə bilməz?

- böyük xərclərin yaranması
- kadr siyasətinin «şəffaflığı»
- xidməti yüksəliş şansı artır
- Müsbət psixoloji iqlimin yaranması
- təşkilatda formalaşmış əmək haqqı səviyyəsinin qorunub saxlanması

270. Müəssisənin nizamnaməsinə daxil olan əsas göstəricilər hansılardır?

- Müəssisənin ünvanı
- Əmtənin dövriyyəsi
- İş prosesi
- İnformasiyanın olması
- İstehsal texnologiyası

271. Klassik və ya inzibati məktəbin idarəetməyə verdiyi töhfəyə aid olmayan variantı seçin.

- Təşkilatın idarə olunmasına situasional yanaşma
- İdarəetmə prinsiplərinin işlənib hazırlanması
- İdarəetmə funksiyalarının təsviri
- Təşkilatın idarə olunmasına sistemli yanaşma
- İdarəetməyə proses şəklində yanaşma

272. Ehtiyata namizəd seçərkən əsas meyarlar vacibdir. Səhv variantı göstərin.

- Maliyyə durumu
- İnsanlarla praktiki iş təcrübəsi
- Təşkilatçılıq qabiliyyəti
- Yaşı və sağlamlığının vəziyyəti
- Təhsil və peşə hazırlığının müvafiq səviyyəsi

273. İqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi nəyin əsas şərtidir?

- Ölkənin iqtisadi müstəqilliyi
- Normal iqtisadi inkişaf
- Normal iqtisadi inkişaf səviyyəsinin
- Sahibkarın iqtisadi azadlığının
- Təhlükəsizliyin təmin edilməsi

274. Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi tsikl fazalarına aid deyil?

- işsizlik
- böhran

- canlanma
- durğunluq
- yüksəliş

275. Qeyd edilən variantlar içərisində təşkilatda heyətin idarə edilməsi sisteminin inkişaf yönümünü müəyyən edən prinsiplərə aid edilməyən variantı göstərin.

- şəffaflıq
- ixtisaslaşma
- iyerarxialılıq
- paralellik
- təmərküzləşmə

276. Marksizm əmtənin dəyərini necə müəyyən edir?

- ictimai zəruri əməklə
- əmtənin faydalılığı ilə
- istehsal xərcləri ilə
- pulun miqdarı ilə
- tələb və təkliflə

277. Mülahizələrə əsaslanan qərarlar rəasional qərarlardan hansı xüsusiyyətinə görə fərqlənir?

- Keçmiş təcrübədən asılıdır
- Keçmiş təcrübədən asılı deyil
- Obyektinə görə
- Subyektinə görə
- Obyektivliyinə görə

278. İdarəetmə metodlarının ... idarəetmənin obyektiv qanunauyğunluqları ilə bağlıdır. Bu cümləni tamamlayın

- məzmunu
- təşkil prinsiplərini
- sistemini
- məqsədini
- mexanizmi

279. Menecmentdə prosesual yanaşmanın əsas funksiyaları hansılardır?

- Planlaşdırma, təşkilətmə, motivasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, koordinasiya, motivasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya, nəzarət
- Planlaşdırma, təşkilətmə, nəzarət, sərəncavərmə
- Planlaşdırma, təşkilətmə, nəzarət, koordinasiya sərəncavərmə

280. Birbirini ardıcıl əvəz edən tsiklin fazalarını iqtisadçılardan kim müəyyənləşdirmişdir:

- K.Marks
- J.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Mitçel
- Q.Xabler

281. Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması
- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması

282. Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı

283. İctimaizəruri əmək məsrəfləri:

- ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- istehlak dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- mübadilə dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər

284. Firmaların hansı növləri açıq və qapalı firmalara bölünür?

- səhmdar cəmiyyətləri
- şəxsi müəssisələr
- ortaqlıqlar
- dövlət müəssisələri
- kooperativlər

285. Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- son iqtisadi faydalılıq kəmiyyətlərinə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- orta iqtisadi kəmiyyətlərə
- məhsuldarlığa
- əldə edilən mənfəətə

286. Elmi idarəetmə məktəbinin idarəetmədə roluna aid olmayan variantı göstərin.

- Mürəkkəb situasiyalarda qərar qəbul edən rəhbərlərə kömək məqsədilə kəmiyyət metodlarının inkişafı
- Əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün maddi stimullaşdırmadan düzgün və sisteməlik istifadə olunması
- Vəzifənin yerinə yetirilməsinin ən yaxşı üsulunu müəyyən etmək üçün elmi təhlildən istifadə olunması
- Vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün ən çox uyğun gələn işçilərin seçilməsi, onların təhsilinin təmin olunması
- Planlaşdırma və işin beyində qurulmasının işin özündən ayrılması

287. Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- qarışıq iqtisadiyyat

- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati mirlilik iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı

288. Rəhbərlik üslubunun neçə növü ən çox yayılmışdır

- 3
- 4
- 2
- 6
- 5

289. Avtoritar rəhbərlik üslubu daha çox hansı üsluba yaxındır

- Totalitar
- Demokratik
- Liberal
- Direktiv
- İdeal rəhbərlik üslubu

290. Marksın əsəridir:

- Kapital
- Ekonomiks
- Politika
- Əxlaqi-nasiri
- Xalqların sərəti

291. İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır?

- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- iqtisadi ziddiyyətlərlə

292. Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- səhmdar mülkiyyəti
- dövlət mülkiyyəti
- xüsusi mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti
- kooperativ mülkiyyət

293. Cari nəzarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- Bilavasitə işlərin yerinə yetirilməsi gedişində həyata keçirilir
- Vaxtaşırı həyata keçirilən nəzarət formasıdır
- Nəzarət prosesində əks əlaqələrin iş yerinə yetirildikdən sonra istifadə olunur
- Vaxtı və texnoloji əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra məhsul və ya prose
- Təsərrüfat əməliyyatlarının yerinə yetirməyə başlayan qədər həyata keçirilir

294. Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu:

- menecment
- kommersiya
- sahibkarlıq
- marketinq
- biznes

295. Əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi:

- firma
- ev təsərrüfatı
- dövlət
- bank
- bələdiyyə

296. Proletar siyasi-iqtisadi nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- millətin sərvəti və onun mənbələri
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- qeyriməhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları

297. Qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq yuxarı qalxması necə adlanır?

- inflyasiya
- iqtisadi artım
- deflyasiya
- staqflyasiya
- işsizlik

298. Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayant funksiyaları göstərin:

- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- bazarın mənfəi tərəfinin kompensasiya edilməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarının loocial qərantlarının təmin edilməsi
- işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi

299. Menecmentdə “Proses yanaşması” dedikdə nə başa düşülür?

- İdarəetmə funksiyalarının ardıcılıqla idarə edilməsi
- Texnoloji prosesin qurulması
- Planlaşdırmanın təşkilatla əlaqələndirilməsi
- Texnoloji proseslərin təşkili ardıcılığı
- İdarəetmə səviyyəsinin təşkili

300. Planlaşdırma zamanı mühitin öyrənilməsi üçün istifadə edilən model hansıdır?

- SWOT Matrisası
- Büdcə
- Təqvimlərdən
- Konbon
- Xətti

